

PERSEFONA, o.s.

- **Komplexní služby obětem**
 - domácího násilí
 - sexuálního zneužívání
 - znásilnění
- **Vzdělávání laické i odborné veřejnosti**
- **Analytická a publikační činnost**

Tel.: 737 834 345
545 245 996

E-mail: domacinasili@persefona.cz

ÚVOD DO PROBLEMATIKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Mgr. Eva Oujezská

Obsah přednášky

- Definice domácího násilí
- Co je a co není domácí násilí
- Formy domácího násilí
- Statistiky o domácím násilí

Co Vás napadá, když se řekne

domácí násilí?

DEFINICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

DN je situace uplatňování moci prostřednictvím násilného chování, kterého se dopouští dospělé nebo adolescentní osoby vůči svým intimním partnerům. DN se vyskytuje v intimních současných nebo minulých partnerských vztazích, kde oběť a násilník žijí ve společné domácnosti nebo jsou rozvedeni nebo jsou nesezdaní.

DEFINICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Domácí násilí označuje fyzické, psychické a sexuální násilí mezi blízkými osobami, které se odehrává zpravidla v **soukromí**, je **opakované** a má **stupňující** tendenci, je zpravidla dlouhodobé.

Je to násilí, které se odehrává za zdmi domova.

OBJEKTY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

**Domácí násilí může
směřovat zejména k:**

- partnerům
- seniorům
- dětem
- zdravotně postiženým

DEFINICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ z hlediska práva

Dle ustanovení §215a Trestního zákona je **domácím násilím**:

- týrání osoby blízké nebo jiné osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě

HLAVNÍ ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- odehrává se zpravidla v soukromí
- blízký vztah pachatele a oběti
- je opakované
- intenzita násilí se zpravidla stupňuje
- ve vztahu je možné pozorovat nerovnováhu moci a kontrolu

PARTNERSKÁ HÁDKA ≠ DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí	Partnerská hádka
bezmocná a „vystrašená oběť“ + pachatel	dvě rovnoprávné osoby
použití moci, ovládnání, donucení, závislost, manipulace	výměna názorů, nesouhlas, nesoulad, snaha prosadit své stanovisko

CO NENÍ PŘÍČINOU DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- Alkohol, drogy
- Nízká vzdělanost
- Nízká sociální úroveň
- Vztek na partnera
- Stres

Je to pravda?

- K DN dochází zejména mezi méně vzdělanými vrstvami spol.
- Oběť DN udělá vždy něco, čím agresora k násilí vyprovokuje.
- Týraná osoba trpí pocity viny za to, že je týraná.
- Znásilnění manželky manželem neexistuje.
- Trestný čin může oznámit pouze jeho oběť.
- Agresor bije svého partnera většinou jen pod vlivem alkoholu.
- Děti spíše jsou svědky DN.
- Oběť z násilného vztahu neodejde, neboť jí tento vztah vlastně vyhovuje – italská domácnost.
- Oběť, na které byl spáchán trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě, musí dát souhlas k trestnímu stínání svého manžela.
- Policie má právní prostředky a možnost zakázat pachateli DN svoji oběť pronásledovat.

FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- **psychické**
- **fyzické**
- **sexuální**
- **sociální**
- **ekonomické**

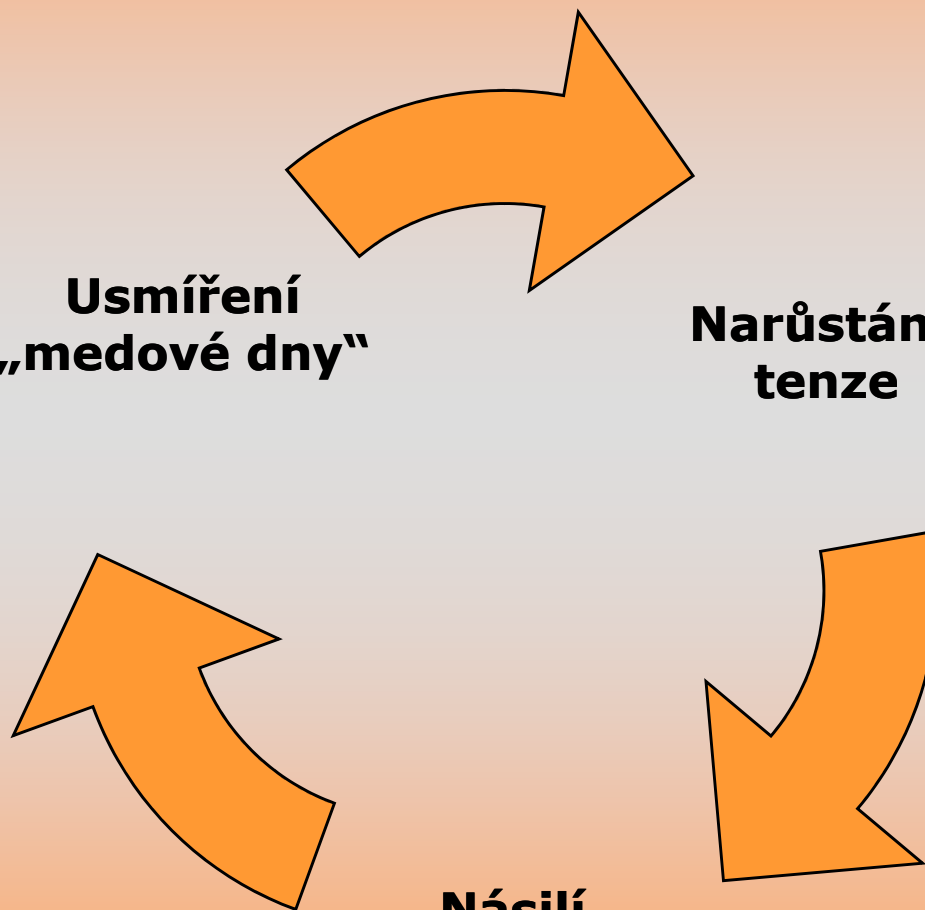
Vyjma psychického násilí se zřídka setkáváme jen s jedinou izolovanou formou, pravidlem bývá jejich kombinace.

Cyklus domácího násilí

**Usmíření
„medové dny“**

**Narůstání
tenze**

Násilí

PŘÍKLADY PROJEVŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- Znehodnocování oběti jako člověka
- Demonstrace moci
- Hrozby
- Nucení k triviálnímu a nesmyslnému jednání
- Překážky v každodenním životě vedoucí k vyčerpání
- Příležitostná náklonnost
- Zkreslené vnímání reality

Mýty a stereotypy

- Domácí násilí se neodehrává v sociálně slabších rodinách!
- Není způsobeno alkoholem!
- Nejedná se o soukromou záležitost!
- Pravda nebývá někde uprostřed, vinu nelze svalovat na oběť!
- Týranou ženu i pachatele není možné poznat na první pohled!
- Manželské poradenství není řešením!
- Žárlivost neznamená lásku!

STATISTIKY O DN I.

- 2.9.2006, STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s., výsledky 2. srovnávacího reprezentativního výzkumu o domácím násilí v ČR, srovnání s rokem 2001.

84%	veřejnosti považuje domácí násilí za vážný problém, jehož řešení vyžaduje intervenci státu
80 %	rodin, v nichž dochází k násilí mezi partnery, žijí děti
60%	těchto rodin se násilí odehrává přímo před jejich zraky

STATISTIKY O DN II.

13%	se stalo obětí partnerského násilí
1%	připustilo, že se dopustilo domácího násilí
23%	má s násilím mezi partnery nějakou osobní zkušenost (svědek, oběť, násilník)
50%	má s domácím násilím nepřímou zkušenost – z doslechu

STATISTIKY O DN III.

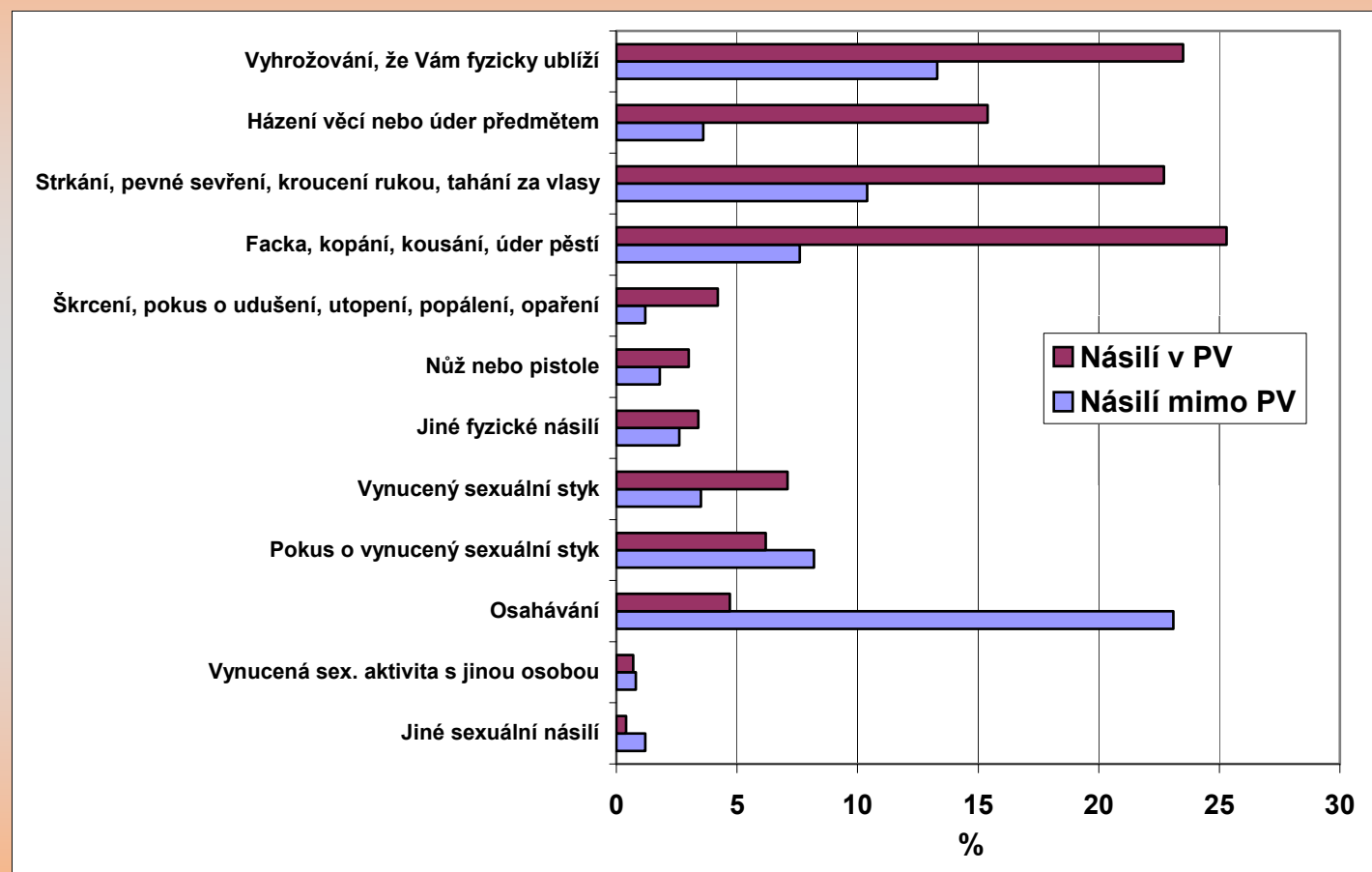
89 %	veřejnosti si myslí, že dnes se o problému domácího násilí více mluví
68 %	veřejnosti si myslí, že se pro jeho řešení dělá více
74 %	veřejnosti se domnívá, že pomoc pro oběti domácího násilí je dostupnější
80%	občanů považuje za užitečné zavedení institutu vykázání násilníka z bytu a zřízení intervenčních center

MEZINÁRODNÍ VÝZKUM NÁSILÍ NA ŽENÁCH

- Filozofická fakulta UK a Sociologický ústav AV ČR, 2004
- 1 980 respondentek, zkoumána byla míra viktimizace žen ze strany mužů. (partner, kamarád, známý, příbuzný, cizí muž apod.).

38 % žen v ČR	násilí ze strany svého partnera	→ mnohem brutálnější formy
37 % žen v ČR	násilí ze strany jiného muže než partnera	

VÝSLEDKY VÝZKUMU

Zdroj: Sociologický ústav Akademie věd; PV = partnerský vztah

Výzkum ZSF JU – domácí násilí na seniorech – 2005 I.

Psychické násilí

- 20,8% tázaných potvrdilo, že jsou nebo byli často vystaveni:
 - Vulgárním nadávkám.
 - Urážkám – věk, ekonomická nečinnost, přezírání.
- 6,8 % respondentů potvrdilo opakovaně toto chování i od pracovníků terénních služeb.

Výzkum ZSF JU – domácí násilí na seniorech – 2005 II.

Fyzické násilí

- 13% respondentů přiznalo fyzický útok ze strany rodinných příslušníků (facka, prudké strčení, schválně nastavená překážka v chůzi s úmyslem zapříčinit pád, pohlavky, záměrné silné stiskávání rukou i přes jasné projevy nepříjemných pocitů, štípání apod.).
- 22% přiznalo, že znají ze svého okolí seniora, který je vystaven fyzickým útokům.

Výzkum ZSF JU – domácí násilí na seniorech – 2005 III.

Ekonomické zneužívání

- 6,8% respondentů přiznalo vyžadování finančních prostředků rodinným příslušníkům v kontextu negativních (zásadních) důsledků při odmítnutí této pomoci. Žádný z respondentů nevěděl o existenční nouzi rodinných příslušníků.
- Ve většině případů šlo o pravidelný měsíční „příspěvek“, nikoliv o nárazovou „výpůjčku“.

PERSEFONA, o.s.

- **Komplexní služby obětem**
 - domácího násilí
 - sexuálního zneužívání
 - znásilnění
- **Vzdělávání laické i odborné veřejnosti**
- **Analytická a publikační činnost**

Tel.: 737 834 345
545 245 996

E-mail: domacinasili@persefona.cz

